

Foreningen for kirkekunst på Odenses gavle.

Formandsberetning i forbindelse med Generalforsamlingen den 21. marts 2025 i Konsistoriebygningen ved Skt. Knuds Kirke.

"Verden er af lave"!

Således indledtes foreningens årsberetning 2022.....

Og vi kan konstatere, at det beklageligvis blot er blevet værre siden – og stadigvæk fuldstændig uforståeligt for os, der tilhører den store efterkrigsgeneration, der har høstet en stor fredsdividende.

Vi nærmer os igen påsketiden, som vel dybest set markerer, at datidens verden med også den tids lidelseshistorie var af lave?

Næsten umærkeligt kan vi konstatere, at som tiden går bliver også vi i den nuværende lille "Gavlforening" en del af historien – byen Odenses historie:

I foreningsåret, der nu er gået, kan vi langsomt konstatere, at vi i den nuværende bestyrelse ved mange gode kræfters hjælp er ved at nå i mål med den nuværende forenings mål: at få færdigrestaureret de fem oprindelige gavle, der alle har taget deres motivmæssige udgangspunkt og inspiration i Claus Bergs nu 501 år gamle, formidable altertavle i Domkirken.

Det giver selvsagt anledning til en del eftertanker – og også fornyet kreativitet: Hvad med de oprindeligt tænkte syv gavle? Vi er nu nået næsten i mål med de fem.

Det vender vi tilbage til lidt senere i denne bestyrelsesberetning.

Men først lidt historie citeret fra en af de oprindelige kunstnere bag gavlmotiverne: Birgitte Lykke Madsen:

"Projektet startede i 1992 og oplægget er udsmykning af syv gavle på de gamle indfaldsveje til Odense med afsæt i Klaus Bergs altertavle i Odense Domkirke.

I start 90-erne begyndte gavlene i Odense at blive "plastret" til med bl.a. MacDonalds-reklamer og det var både dominerende og uæstetisk i bybilledet. Som indfødt odenseaner generede det mig, at besøgende skulle møde dette syn, når de kom til den ældgamle domkirkeby. Især Middelaldervejene, der i stjerneform stadig mødes ved Odense Domkirke, og hvis tårn man ser langvejs fra, burde fortsat give oplevelsen af noget oprindeligt. Derfor bragte jeg ideen om kunstnerisk udsmykning af byens gavle med til mine kolleger i daværende kunstnergruppe "DK Kunst". Der skulle skabes sammenhæng og æstetik i bybilledet. Og da Odense Domkirkes altertavle faktisk står i centrum for de gamle indfaldsveje, var Claus Bergs altertavle fra 1500-tallet et indlysende udgangspunkt at tage for udsmykning af gavlene".

Den efterfølgende historie er den vi kender i dag, der blev valgt syv kunstnere til realisering af gavlmalerierne. De respektive kunstnere valgte hver en del af altertavlens motiver og skabte efterfølgende en parafrase over fortællingerne i altertavlen. Som Birgitte beskriver det efterfølgende: *"Der skulle være farvekonsistens i oplevelsen, sådan at borgerne umiddelbart kunne afkode en sammenhæng mellem gavlene.*

Jeg uddrog en farveskala så tæt på Claus Bergs farveskala som muligt (guld blev erstattet med en gulgrøn okkerfarve) og denne farveskala skulle kunstnerne benytte i deres værk.

Selve værkets udformning og indhold havde kunstneren helt frie hænder til at tolke i sin egen fortælling fra Claus Bergs fortælling”.

Farveskalaen og Birgitte Lykke Madsens samt Karin Meisels oplæg til gavlene i Albanigade er i dag i bestyrelsens varetægt.

Det er resultatet af dette arbejde, der i dag har udmøntet sig i de eksisterende fem gavle – hvor vi i foreningens bestyrelse forventer, at vi i løbet af de kommende forårsmåneder får færdiggjort den femte og foreløbigt også sidste gavl i rækken, gavlen på ejendommen Vesterbro 2 med motivvalget ”Via Dolorosa” udført af kunstneren Evan Rasmussen.

Evan Rasmussen har udtrykt ønske om et par mindre korrektioner undervejs. Det afventer vi i spænding at se resultatet af.

Forhandlingerne med ejendommens ejer er forløbet positivt.

Tilbage står de sidste to, aldrig realiserede gavle.

Arbejdet blev i sin tid indledt i et tæt og lykkeligt samarbejde med Odenses daværende kulturforvaltning repræsenteret ved daværende direktør, Villy Petersen.

Dertil fjøede sig Fyens Stift repræsenteret ved daværende biskop Vincent Lind. Samarbejdet med Fyns Stifts skiftende biskopper er fortsat op til i dag, hvor også Mads Davidsen har deltaget i forbindelse med markeringen af færdiggørelsen af istandsættelsen af gavlen i Nørregade 17-19, den i dag meget markante gavl overfor det nybyggede HCA-museum.

Samarbejdet med Odense Kommunes kulturforvaltning er ligeledes fortsat i sin intense form i form af støtte og deltagelse fra nuværende rådmand i forvaltningen, Søren Windel.

Tak til Søren for deltagelse i genindvielse af de to færdigrestaurerede gavle på ejendommen Albanigade 65.

I al stilfærdighed kan vi konstatere, at de fem gavle er genstand for løbende interesse. Nu tidligere bestyrelsesmedlem Hanne Ipsen og nuværende bestyrelsesmedlem Keld Larsen har eksempelvis haft konfirmander med rundt på en guidet tur i bymidten, hvor gavlmalerierne og historien bag dem var den samlende faktor.

Også medieinteressen har været fin. Senest har TV2/Fyn et par gange været på besøg ved gavlene med et tilhørende besøg ved Claus Bergs Altertavle i Domkirken.

Vi har en løbende dialog med de to lokale medievirksomheder, Fyens Stiftstidende repræsenteret ved journalist Jesper Mads Eriksen og journalist Signe Ryge fra TV2/Fyn om bestyrelsens planer om at finde yderligere to ledige gavle ved middelalderbyens indfaldsveje. Det vil vi formentlig og forhåbentlig kunne fortælle meget mere om i forbindelse med årsberetningen 2026.

Internt i bestyrelsen er vi så småt ved at finde frem til to kunstnere vi gerne vil samarbejde med i forbindelse med de to udestående gavle. Udgangspunktet vil igen være Claus Bergs altertavle og farveskalaen ligger fast hvorefter den til sin tid valgte kunstner kan komme med sin egen fortolkning af det valgte motiv. Der er i dag 14 ubrugte motiver i altertavlen,, der kan danne udgangspunkt for den respektive kunstners valg af motiv, men også fodstykket – predellaen, som det hedder i fagsprog – kan anvendes som motivvalg.

Et tema vi har haft oppe i den forbindelse kunne være valget af et par ukrainske kunstnere, idet Odense By igennem snart mange år har haft tætte forbindelser til Ukraines hovedstad Kiev. Der er endnu ikke taget nogen beslutninger, men for at danne os et indtryk af relationerne mellem Odense og Kiev har bestyrelsen haft et spændende møde med Odenses forhenværende direktør for kulturforvaltningen, Villy Petersen.

Overvejelserne pågår i skrivende stund, men også et par fynske kunstnere indgår i overvejelserne sammen med et eventuelt besøg på "den fynske rugekasse for unge billedkunstnere", Det Fynske Kunstakademi. Mere om dette til næste år.

Foreningens aldeles fortræffelige kasserer har sammen med projektansvarlig Bo Christensen udarbejdet et budget for istandsættelsen af Evan Rasmussens motiv på gavlen på Vesterbro 2. Det vil vores kasserer selv redegøre for.

Og nu, hvor jeg er i gang med en ubetinget "roserunde", så vil jeg rette en varm tak til samtlige den nuværende bestyrelses medlemmer! Sjældent har jeg været involveret i bestyrelsesarbejde gennem årene, hvor jeg har kunnet udtale min ubetingede ros til SAMTLIGE bestyrelsens medlemmer for et stort og uegennyttigt engagement. I er en sand fornøjelse at arbejde sammen med. Og nu jeg er i gang, vil jeg udvide takken nok engang til det sidste år afgåede bestyrelsesmedlem, Hanne Ipsen.

Endelig – og ikke mindst - er der de for os fuldstændig uundværlige økonomiske støtter i form af diverse fondsmidler gennem årene:

Velux Fonden, PLP Invest/Ejendomme ApS, Scantron A/S, Erik Birger Christensens Fond, Fynske Købstæders Fond, Odense Kunstråd.

Tak til jer alle!

I en urolig tid har dette været - og er en fortsat glæde at arbejde med til forhåbentlig glæde for både Odenses borgere og byens turister m.fl.

På bestyrelsens vegne: Tusind tak nok engang!

Kristian Isager.